

RAN-2001130404010001**M.A. Semester IV Examination March - 2026****Sanskrit (Paper-16) Classical Literature - Stotra Kavya & Khand Kavya****Time: 2 Hours]****[Total Marks: 50**

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book.	Seat No.: Student's Signature
--	--

પ્ર. 1 ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ) (10)**Answer in brief. (Any Five)**

- (1) પુષ્પદંત કયા શબ્દના ઉલ્લેખથી કાવ્યનો પ્રારંભ કરે છે ?
Which pronunciation of word is used by Pushpadanta in the beginning of the poem ?
- (2) શિવની આઠ મૂર્તિઓના નામ આપો.
Name the eight idols of lord Shiva.
- (3) વિષ્ણુની શિવભક્તિ ટૂંકમાં વર્ણવો.
Explain in short the devotion of Vishnu to Shiva.
- (4) ભગવાન શિવ અને પાર્વતીના નૃત્યનું નામ આપો.
Give the name of the God's Shiva's dance and Parvati's dance.
- (5) 'મેઘદૂતમ્' નો કાવ્યપ્રકાર અને કર્તાનું નામ જણાવો.
Give the name of the creator of 'મેઘદૂતમ્' along with its poetic gener.
- (6) મેઘદૂતમાં કયા નગરો, નદીઓ અને પર્વતોનું વર્ણન આવે છે ?
Which cities, rivers and mountains are describe in 'મેઘદૂતમ્'.
- (7) શાપિત યક્ષ કેટલા વર્ષ સુધી કયા પર્વત પર નિવાસ કરે છે ?
On which mountain dose the cursed Yaksha live and for how many years ?

પ્ર. 2 (અ) સાનુવાદ સમજાવો. (ગમે તે એક) (05)**(A) Translate and explain the verses : (Any one)**

- (૧) તવૈશ્વર્યં યત્તજ્જગદુદયરક્ષાપ્રલયકૃત
ત્રયીવસ્તુવ્યસ્તં તિસૃષુ ગુણાભિન્નાસુ તનુષુ ।
અભવ્યાનામસ્મિન્વરદ ! રમણીયામરમણીં
વિહન્તું વ્યાક્રોશીં વિદધત ઇહૈકે જડધિયઃ ॥
- (૨) પ્રજાનાથં નાથ પ્રસભમભિકં સ્વાં દુહિતરં
ગતં રોહિદ્ભૂતાં રિરમયિષુમૃષ્યસ્ય વપુષા ।
ધનુષ્પાણેર્યાતિં દિવમપિ સપત્રાકૃતમમું
ત્રસન્તં તેઽદ્યાપિ ત્યજતિ ન મૃગવ્યાધરભસઃ ॥

(બ) અનુવાદ કરો. (ગમે તે એક)

(04)

(B) Translate : (Any one)

- (૧) પ્રત્યાસન્ને નભસિ દયિતાજીવિતાલમ્બનાર્થી
જીમૂતેન સ્વકુશલમયીં હરયિષ્યન્પ્રવૃત્તિમ્ ।
સ પ્રત્યગ્રૈઃ કુટજકુસુમૈઃ કલ્પિતાર્ઘાય તસ્મૈ
પ્રીતઃ પ્રીતિપ્રમુખવચનં સ્વાગતં વ્યાજહાર ॥
- (૨) સ્થિત્વા તસ્મિન્વનચરવધૂભુક્તકુઞ્જે મુહૂર્તં
તોયોત્સર્ગદ્રુતતરગતિસ્તત્પરં વર્ત્મ તીર્ણઃ ।
રેવાં દ્રક્ષ્યસ્યુપલવિષમે વિન્ધ્યપાદે વિશીર્ણાં
ભક્તિચ્છેદૈરિવ વિરચિતાં ભૂતિમઙ્ગે ગજસ્ય ॥

(ક) સસંદર્ભ સમજાવો. (ગમે તે એક)

(04)

(C) Explain with reference to the context : (Any one)

- (૧) સ્ત્રીણામાદ્યં પ્રણયવચનં વિભ્રમો હિ પ્રિયેષુ ।
(૨) જ્ઞાતાસ્વાદો વિવૃતજઘનાં કો વિહાતું સમર્થઃ ।

પ્ર. 3 સ્તોત્રકાવ્યના લક્ષણો જણાવી શિવમહિમ્નઃસ્તોત્રનું મૂલ્યાંકન કરો.

(13)

Give the characteristics of 'સ્તોત્રકાવ્યમ્' and evaluate 'શિવમહિમ્નઃસ્તોત્રમ્' as poetry.

અથવા/OR

પ્ર.3 ટૂંકનોંધ લખો.

(13)

Write short note.

- (1) શિવ સ્વરૂપનો મહિમા
The importance of Shivas form
- (2) શિવમહિમ્નઃસ્તોત્રમાં પૌરાણિક ઉલ્લેખો
Explain legendary mentioned in 'શિવમહિમ્નઃસ્તોત્રમ્'.

પ્ર. 4 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

(14)

Write short note. (Any Two)

- (1) કાલિદાસનું જીવન
The life of Kalidasa
- (2) યક્ષને કુબેરનો શાપ
The curse of Kuber of Yaksha
- (3) મેઘદૂતમાં પ્રકૃતિ ચિત્રણ
The depiction of nature in 'મેઘદૂતમ્'
- (4) ઉપમા કાલિદાસસ્ય ।